

RAADSINFORMATIEBRIEF

14R.00408

Van : college van burgemeester en wethouders

Datum : 14 oktober 2014

Portefeuillehouder(s) : wethouder Duindam

Portefeuille(s) : Economische Zaken

Contactpersoon : B. van Hell

Tel.nr. : 8914

E-mailadres : hell.b@woerden.nl

Gemeente Woerden

14R.00408

Onderwerp:

Verdeling zondagsopenstelling supermarkten

Kennisnemen van:

De verdeelsystematiek voor de zondagsopenstelling van supermarkten

Inleiding:

In het coalitieakkoord is afgesproken dat het college een eerlijker en rechtvaardiger wijze van verdeling onderzoekt. Uitgangspunt van het vorige college was dat de supermarktondernemers er met elkaar uit moeten komen en zelf met een verdeling moeten komen. Als dat niet lukte, dan werd er geloot. Helaas komen de ondernemers er in de praktijk niet samen uit.

In deze raadsinformatiebrief lichten we toe welke systematiek het college heeft gekozen en waarom alternatieven zijn afgefallen. Ook in deze nieuwe werkwijze willen we blijven stimuleren dat de ondernemers met elkaar afspreken wanneer ze open gaan.

Kernboodschap:

Het college verdeelt in de jaren 2015 t/m 2018 de ontheffingen voor zondagsopenstelling van supermarkten over drie delen van de gemeente en wijst de ontheffingen binnen de drie delen beurtelings toe aan de geïnteresseerde supermarkten.

Geografische spreiding

Het college heeft ervoor gekozen de drie ontheffingen te verdelen over drie delen van de gemeente: Woerden-Oost, Woerden-West en de overige kernen Harmelen, Kamerik en Zegveld. Tot nu toe werden de drie ontheffingen verloot zonder naar de spreiding ervan te kijken. Daardoor is het mogelijk dat in één deel van de gemeente op zondag drie supermarkten open zijn. Het college vindt dit onwenselijk en kiest voor geografische spreiding.

Verdeelsystematiek

Per deel van de gemeente mag er één supermarkt open terwijl er meer geïnteresseerden zijn. De ontheffingen moeten dus per gebied nog verdeeld worden. Het college heeft diverse mogelijkheden van verdeling overwogen en (juridisch) getoetst. Hieronder lichten we toe welke mogelijkheden we hebben onderzocht en waarom we gekozen hebben voor een beurtensysteem.

Veiling van de ontheffingen

Bij een veiling krijgt de hoogste bieder de ontheffing. Het veilen van ontheffingen is echter niet toegestaan omdat dit in strijd is met het legaliteitsbeginsel: er moet een wettelijke bepaling zijn die ons de bevoegdheid geeft om te veilen. Voor deze ontheffing is het wettelijk toegestaan om leges in rekening te brengen of financiële voorwaarden aan de ontheffing te verbinden (onder strikte beperkingen; zie onder), maar niet om deze te veilen.

Concessie

Een concessie is een vergunning aan één aanbieder om een door de overheid te behartigen publiek belang te dienen. Hier is geen sprake van omdat geen door de gemeente te behartigen publiek belang wordt gediend en geen sprake is van een vergunning aan één aanbieder.

Beurtensysteem

In een beurtensysteem worden de ontheffingen over alle geïnteresseerden verdeeld. Aangezien er meer geïnteresseerden zijn dan te verlenen ontheffingen (drie), moet je het beurtensysteem uitsmeren over meerdere jaren. In Woerden-West zijn tot op heden drie gegadigden, in Woerden-Oost zijn tot op heden ook drie gegadigden en in de overige kernen twee (Harmelen). In vier jaar is dus iedere supermarkt tenminste één keer open geweest.

We geven de ondernemers de gelegenheid om met elkaar overeen te komen in welke volgorde ze open gaan. Komen ze niet zelf met een voorstel, dan loten we alsnog over de volgorde waarin ze open gaan.

Loting

Tot op heden hanteren we dit systeem. Ieder jaar heeft iedere supermarkt evenveel kans om open te mogen. Het grootste nadeel is dat het kan gebeuren dat een supermarkt meerdere jaren achter elkaar open is. Bovendien kan de geografische scheiding erg ongunstig uitpakken. Een alternatief is een loting zonder teruglegging, maar dat komt feitelijk neer op een beurtensysteem.

Vastgelegd voor vier jaar

In de huidige systematiek verloten we ieder jaar de ontheffingen. Met het beurtensysteem is het mogelijk dit voor meerdere jaren vast te leggen. We leggen daarom voor de hele raadsperiode (2014-2018) vast welke supermarkten open mogen. De ontheffingen zijn dus voor één jaar geldig (op basis van de Winkeltijdenverordening), maar vooraf is voor de komende vier jaar vastgelegd welke supermarkt open mag. Dat betekent overigens ook dat het beleid ten aanzien van supermarkten de komende vier jaar niet kan wijzigen. De enige uitzondering daarop is als de wet wordt gewijzigd waardoor het bijvoorbeeld niet meer mogelijk is om lokaal beleid te voeren. Het is echter niet waarschijnlijk dat dit zal gebeuren in de komende vier jaar.

Financiële voorwaarde

Onder strikte voorwaarden kan het college financiële voorwaarden aan een ontheffing verbinden. Voor iedere ontheffing gelden dan dezelfde voorwaarden. Je regelt daarmee dus niet wie de ontheffing krijgt (zoals bij een concessie of veiling), maar er staat wel een financiële vergoeding tegenover. Dit kan een drempel opwerpen om een ontheffing aan te vragen.

Dit middel wordt bijvoorbeeld wel eens gebruikt bij een omgevingsvergunning waarbij niet voldaan wordt aan de parkeernorm. Er wordt dan als financiële voorwaarde een storting in het parkeerfonds gevraagd, zodat de gemeente van dat geld elders parkeerruimte kan creëren. De rechter heeft dit in principe goedgekeurd, maar wel een aantal voorwaarden gesteld, zoals:

- Er moet een rechtstreekse koppeling zijn tussen de voorwaarde en het doel van de wettelijke bepaling. Dus in het voorbeeld van parkeren: storting in parkeerfonds is rechtstreeks gekoppeld aan het voldoen aan de parkeernorm. Ten aanzien van de zondagsopenstelling geldt dan: de financiële voorwaarde is rechtstreeks gekoppeld aan het beschermen van de zondagsrust.
- De voorwaarde moet voldoen aan de beginselen van behoorlijk bestuur: oa rechtsgelijkheid, legaliteitsbeginsel en de voorwaarde is nodig in verband met het doel van de regeling.
- De hoogte van de vergoeding moet in verhouding zijn met het te dienen doel.
- Je moet aantonen dat er geen andere, meer aanvaardbare mogelijkheid is (zoals belastingheffing).

Gelet op deze voorwaarden zien wij geen mogelijkheden om financiële voorwaarden aan de ontheffing te verbinden. Voornamelijk niet omdat er geen directe koppeling te maken is met het te beschermen belang van zondagsrust.

Legestartief

Het huidige legestartief voor de ontheffingen is niet kostendekkend. We laten de zondagsopenstelling van supermarkten notarieel vastleggen en daar zijn kosten aan verbonden. Wij doen u binnenkort een voorstel tot aanpassing van het legestartief zodat deze kostendekkend wordt.

Overige aspecten

In alle drie de gebieden bevinden zich vier supermarkten. De supermarkten in Kamerik en Zegveld maken echter tot nu toe geen gebruik van de ontheffingsmogelijkheid. In de praktijk zal dus in de eerste twee delen in de komende vier jaar iedere supermarkt één keer open gaan en in Harmelen iedere supermarkt twee keer. In Woerden-West en Woerden-Oost zijn maar drie geïnteresseerde supermarkten. De ontheffing voor het vierde jaar wordt onder de drie supermarkten verloot (als ze daarover zelf geen afspraak maken). Zijn het er maar twee (zoals in Harmelen, Kamerik en Zegveld), dan komen ze ieder twee keer aan de beurt. Vanzelfsprekend geldt dat als er maar één geïnteresseerde is, deze de ontheffing ieder jaar krijgt.

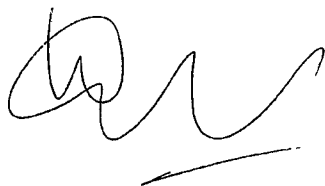
Vervolg:

Begin november beleggen we een bijeenkomst met de supermarktondernemers waarbij de ontheffingen per gedeelte van de gemeente worden verdeeld. De ondernemers krijgen daar eerst de gelegenheid om hun eigen verdeling aan te dragen. Hebben ze geen verdeling, dan verloten we de volgorde waarin de supermarkten open mogen. De notaris is erbij om de volgorde vast te leggen.

Bijlagen:

- 14i.04034: Selectieprocedure zondagopenstelling supermarkten

De secretaris

dr. G.W. Goedmakers CMC

De burgemeester

J.H. Molkenboer

Selectieprocedure zondagsopenstelling supermarkten (14i.04034)

Het college van B&W stelt voor de ontheffing zondagsopenstelling supermarkten, op grond van artikel 6 van de verordening winkeltijden de hieronder beschreven selectieprocedure vast. Waar deze selectieprocedure strijdt met de verordening winkeltijden, geldt de verordening.

Deze selectieprocedure geldt, tenzij ondernemers zelf tot een andere systematiek komen.

Ontheffingsmogelijkheid:

Het aantal ontheffingen is in Woerden op basis van de huidige winkeltijdenverordening aan een maximum gebonden: 1 ontheffing per 15.000 inwoners. Voor Woerden zijn er dus maximaal drie ontheffingen mogelijk. In de praktijk blijkt dat er binnen de gemeente Woerden een grotere behoefte bestaat dan het aantal ontheffingen dat er verleend kan worden.

Om tot een eerlijke en rechtvaardige wijze van verdeling van de ontheffingen te komen is dit beleid opgesteld.

Verdeling van de ontheffingen voor supermarkten middels gebiedstoewijzing:

Om de lokale consument evenwichtig te bedienen en eventueel te ervaren overlast gelijkmatig te spreiden wordt bij de verdeling van de ontheffingen gebruik gemaakt van toewijzing per gebied. Per gebied kan een ontheffing worden verleend. Het gebied wordt onderverdeeld in:

- Woerden-oost: Molenvliet, Bomen- en bloemenkwartier, Honthorst en Schilderskwartier
- Woerden-west: Centrum, Staatsliedenkwartier en Snel en Polanen
- Overige kernen: Harmelen, Kamerik en Zegveld

In bovengenoemde gebieden zijn er verschillende winkelgebieden en supermarkten gevestigd. Door deze gebiedsindeling wordt een gelijkmatige spreiding van de ontheffing bevorderd.

Toewijzingsmethode:

Voor de toewijzingsmethode geldt een aantal uitgangspunten:

1. De toewijzing wordt gedaan per gebied zoals hierboven beschreven
2. De toewijzing wordt in 2014 gedaan voor de komende vier jaren
3. Is er slechts één gegadigde in een gebied, dan krijgt deze de ontheffing voor vier jaren. Zijn er twee of meer gegadigden per gebied, dan worden de ontheffingen verdeeld volgens het uitgangspunt onder punt 6.
4. Tussentijdse wijzigingen in de ontheffingen zijn niet mogelijk, tenzij bijzondere omstandigheden daartoe nopen (zulks ter oordeel van het college)
5. De toewijzing geldt voor de locatie van de supermarkt; wisseling van eigenaar of naam van de supermarkt heeft dus geen invloed op de ontheffing
6. Gegadigden voor een ontheffing krijgen tot het moment van de eventuele loting de gelegenheid om de verdeling van ontheffingen over de jaren met elkaar te regelen. Is er geen onomwonden akkoord van alle gegadigden in het gebied over de verdeling, dan gaat het college over tot loting onder begeleiding van een notaris. Is er wel een akkoord over de verdeling per gebied, dan legt de notaris deze vast voor de komende vier jaren.
7. Als een supermarkt zich na de verdeling (als benoemd in punt 6) terugtrekt als gegadigde, dan wordt afhankelijk van de oorspronkelijke verdeling de ontheffing toegewezen aan één van de andere supermarkten in het gebied:
 - a. is de verdeling in onderling overleg tot stand gekomen, dan wordt de teruggetrokken ontheffing verloot onder de overige supermarkten
 - b. is de verdeling tot stand gekomen door middel van loting, dan heeft de eerstvolgende supermarkt in de lotinglijst recht op de ontheffing, waarbij geldt dat de eerste op de lotinglijst weer recht heeft op een ontheffing als de laatste op de lijst een ontheffing heeft gehad (of zich heeft teruggetrokken).

De systematiek van het toewijzen van de ontheffingen wordt aan de hand van de volgende stappen uitgevoerd:

Stap	Toelichting	Termijn
1. Aanschrijven supermarkten: informeren over de op handen zijnde aanpassing tijdens zondagsopenstelling supermarkten en nieuwe verdeelsystematiek.	Alle potentiële aanvragers ontvangen een brief van de gemeente. Hierin is aangegeven dat men aanvraag kan indienen voor een ontheffing op zondagsopenstelling in de komende vier jaar.	September
2. Gegadigden voor ontheffing kunnen zich schriftelijk aanmelden	Ondernemers worden uitgenodigd hun interesse te laten blijken.	Oktober
3. Indeling aanvragen per gebied	Alle aanvragen die zijn ingediend worden toegewezen aan gebied Woerden-oost, Woerden-west en overige kernen.	
4. Toetsing weigeringsgronden	Alle ingediende aanvragen worden getoetst op volledigheid en wettelijke weigeringsgronden ¹	
5. Verdeling van de ontheffingen per gebied binnen de nieuwe tijdspanne (12:00 – 18:00 uur ² , waarbij winkel maximaal 5 uur geopend is)	Per gebied worden de ontheffingen voor de komende vier jaar verdeeld onder de gegadigden. Daarbij krijgen de gegadigden eerst zelf de gelegenheid de volgorde te verdelen. Indien ze niet tot een verdeling komen volgt een notariële loting.	Binnen 1 week na vaststelling van de winkeltijdenverordening
6. Toewijzing van de ontheffingen	Na vaststelling van de verdeling verleend teammanager Ruimtelijk beleid en projecten de ontheffing.	Uiterlijk 1 december 2014

Looptijd ontheffing :

De ontheffingen worden tijdelijk verleend, voor de duur van een jaar.

Om alle supermarkten voor een even lange periode in aanmerking te laten komen voor een ontheffing worden de ontheffingen voor de komende 4 jaar verdeeld. Dit betekent dat bij stap 5 van de Toewijzingsmethode per gebied ontheffingen worden toegewezen voor de komende vier jaren, namelijk:

- 1 december 2014 t/m 30 november 2015
- 1 december 2015 t/m 30 november 2016
- 1 december 2016 t/m 30 november 2017
- 1 december 2017 t/m 30 november 2018

Tot eind 2018 worden geen extra ontheffingen voor zondagsopenstelling supermarkten verleend. Eventuele nieuwe aanvragen worden afgewezen.

Overdracht:

De ontheffingen zijn locatiegebonden en worden dus verleend voor een supermarkt op een specifiek adres. Dit betekent dat wisselen van eigenaar dan wel het veranderen van naam niet van invloed is op de verleende ontheffing.

¹ Ontheffing kan worden geweigerd als de woonsituatie, de leefsituatie, de veiligheid of de openbare orde in de omgeving van de winkel op ontoelaatbare wijze zou worden beïnvloed door zondagsopenstelling.

² Tenzij bij verordening anders is bepaald.

Randvoorwaarden:

In de verordening winkeltijden gemeente Woerden is opgenomen dat:

- Bevoorrading van de supermarkt niet plaats vindt op zondag
- Van de ontheffing minimaal tweemaal per kalendermaand gebruikgemaakt wordt
- De ontheffing voor een jaar geldig is
- De supermarkt op zon- en feestdagen gesloten is tussen 00.00 en 12.00 uur en tussen 18:00 en 24:00 uur.
- De supermarkt binnen het tijdsvenster 12:00 – 18:00 uur ten hoogste vijf uren geopend is.

Inwerkingtreding

De Selectieprocedure zondagsopenstelling supermarkten treedt in werking op de dag na publicatie, waarbij de 'Selectieprocedure Avondopenstelling op zon- en feestdagen' wordt ingetrokken. De nieuwe Selectieprocedure geldt in ieder geval voor de ontheffingen die ingaan per 1 december 2014.